HORTIVEC wil innovatieve technologieën beter doen doorstromen naar de bedrijven

De tuinbouw staat voor heel wat uitdagingen. Innovatieve technologieën kunnen onze sector in de toekomst mee vorm geven maar stromen nog onvoldoende door naar de bedrijven. Met de uitbouw van het Horticulture Vegetable Skills and Experience Centre, kortweg HORTIVEC, wil het Proefstation voor de Groenteteelt daar verandering in brengen door kennis rond innovatieve technologieën te ontsluiten. De lancering van het demonstratie-, ontmoetings- en ervaringscentrum is voorzien in september 2025.

Met HORTIVEC mikt het Proefstation voor de Groenteteelt op de verschillende actoren in de tuinbouwsector die aan de slag willen gaan met de technologieën van de toekomst. HORTIVEC is een EFRO-project met een looptijd van drie jaar en is in juli vorig jaar van start gegaan. De lancering van het Experience center is voorzien in september 2025. Daarmee wil het proefstation bestaande en toekomstige praktijkkennis en vaardigheden bij de tuinbouwbedrijven krijgen. Momenteel worden de eerste samenwerkingsverbanden met toeleveranciers van innovatieve technologieën opgezet. *Els Berckmoes*, directeur van het Proefstation voor de Groenteteelt (PSKW), onderstreept het belang van dit project.

Binnen HORTIVEC zullen verschillende modules worden aangeboden. Innovatieve bemesting op maat is daar één van.

De tuinbouw staat voor heel wat uitdagingen

Iedereen weet ondertussen dat de groenteteelt voor een brede waaier aan uitdagingen staat. Hoe produceren we kwaliteitsvolle én gezonde groenten met een minimale impact op onze omgeving én rekening houdend met een sterk veranderend speelveld? “Vlaanderen en Europa stellen vandaag heel wat ambitieuze doelstellingen”, stelt Els Berckmoes. “Denk maar aan Europese richtlijnen rond de duurzame productie van groenten, zoals beschreven in bijvoorbeeld de Green Deal, zonder daarbij in te boeten op kwaliteit. Tuinbouwbedrijven moeten dit bovendien gerealiseerd krijgen in een sterk wijzigend speelveld. Zo worden we frequenter geconfronteerd met weersextremen, maar ook de bedrijfsvoering wordt steeds complexer. Neem bijvoorbeeld de steeds strenger wordende hygiëneprotocols op glastuinbouwbedrijven, de nood aan data op de bedrijven … Dit maakt dat de tuinbouwsector vandaag de dag medewerkers nodig heeft die ofwel een zekere basiskennis op zak hebben ofwel overweg kunnen met de technologieën die onze sector in de toekomst mee vorm geven.”

Innovatieve technologieën stromen nog onvoldoende door naar de bedrijven

“Er zijn heel wat tools en technologieën beschikbaar in de tuinbouwsector om zowel de doelstellingen van Europa en Vlaanderen kracht bij te zetten als de rendabiliteit van onze tuinbouwbedrijven beter te waarborgen”, zegt Berckmoes. “Denk maar aan gps-gestuurde tractoren en machines, robots of sensoren op vlak van automatisatie en mechanisatie. Op vlak van het terugdringen van emissies zijn er driftreducerende doppen en spuitmachines. Maar we stellen vast dat deze innovatieve technologieën nog onvoldoende doorstromen naar de bedrijven zelf.”

Copyright Proeftuinnieuws

Vaak worden deze nieuwe technologieën, tools en machines vervaardigd door bedrijven met een grote technologische kennis, maar biedt het de telers en medewerkers niet de mogelijkheid om er zelf mee aan de slag te laten gaan. “Enkele pioniers zetten wel de stap naar implementatie, vaak met ondersteuning van praktijkcentra. Maar de doorstroming naar een bredere groep blijft vaak uit. Dat komt enerzijds door de toenemende complexiteit van deze innovaties, maar anderzijds merken we ook dat een iets intensievere begeleiding vaak een drempel is. Wat me meteen tot een volgend knelpunt brengt: we zitten in een sector waar steeds minder arbeidskrachten voor te vinden zijn. Laat staan arbeidskrachten met de nodige skills en vaardigheden. Er is dus nood aan een initiatief dat actoren binnen een tuinbouwbedrijf de mogelijkheid biedt om zelf met deze technieken aan de slag te laten gaan.”

HORTIVEC wil kennis ontsluiten en steunt daarbij op drie pijlers

Het PSKW heeft al een lange geschiedenis van demonstreren en implementeren. Als vast onderdeel binnen de werking zal HORTIVEC er enerzijds voor zorgen dat bedrijfsleiders en telers vertrouwd blijven met alle ontwikkelingen binnen de tuinbouwsector én ervoor zorgen dat ze deze ook kunnen beheersen. Anderzijds wordt er ook ingezet op nieuwkomers, zoals anderstalige instromers, leerlingen en schoolverlaters door het aanbieden van een reeks noodzakelijke basisopleidingen. Zo neemt niet alleen hun potentieel toe op de arbeidsmarkt maar worden ze ook warm gemaakt voor een job binnen de tuinbouwsector. Een boeiende sector met een tekort aan gespecialiseerde arbeidskrachten.

De activiteiten binnen HORTIVEC zijn steeds op maat van de deelnemers. Een nieuwe robot bijvoorbeeld zal eerst gedemonstreerd worden aan de bedrijfsleiders. In latere instantie worden de teeltmedewerkers uitgenodigd om de nodige kennis op te bouwen om met die robot aan de slag te gaan.

Innovators gezocht

Binnen HORTIVEC is het Proefstation voor de Groenteteelt steeds op zoek naar innovators en aanbieders van technologieën. Dit om elkaar en de toekomst van de tuinbouw te versterken. Ook op vlak van onderwijs en opleidingen beoogt HORTIVEC om nog nieuwe samenwerkingen aan te gaan. Voel je je aangesproken en wil je mee deelnemen aan de uitbouw van HORTIVEC?
Aarzel dan niet om contact op te nemen met Els Berckmoes via els.berckmoes@proefstation.be.

HORTIVEC steunt op drie belangrijke pijlers. Dat zijn ‘Kijk, doe, ervaar’, ‘Activiteiten op maat’ en ‘Samen leren… 1 + 1 = 3’. “Met die drie pijlers geven we deelnemers de mogelijkheid om zelf actief aan de slag te gaan met deze technologieën en tools en krijgen ze de praktijkervaring uit eerste hand te horen van de medewerkers van het proefstation. Door dit alles te centraliseren in een state-of-the-art maar tegelijk ook neutrale omgeving werken we drempelverlagend maar ook tijdbesparend. De activiteiten zijn ook steeds op maat van de deelnemers. Hebben we hier bijvoorbeeld een nieuwe robot in de serres rondrijden die een duurzame oplossing biedt tegen witziekte en waar we als proefstation toekomst in zien? Dan zullen we eerst bedrijfsleiders uitnodigen om onze kennis te delen en de robot te demonstreren. In latere instantie zullen we ook teeltmedewerkers uitnodigen zodat zij de nodige kennis opbouwen om met die robot aan de slag te gaan. Waar nodig heffen we eventuele taalbarrières op.”

State-of-the-art demosites zijn in volle voorbereiding

Momenteel worden de voorbereidingen getroffen voor de demosite openluchtteelten en de demoserre. In openlucht is er in eerste instantie aandacht voor gps-technieken, irrigatiemodellen en spuittechnieken. In de demoserre ligt de focus voor de eerste modules op robotica en spuittechnieken. Bovendien wordt de laboapparatuur de volgende maanden gemoderniseerd. In september 2025 moet alles klaar zijn en kunnen de eerste modules van start gaan. Al is dit nog maar het begin. “HORTIVEC evolueert mee met de technologieën en de markt en zal hier dan ook rekening mee houden bij toekomstige modules”, onderstreept Berckmoes.

Verschillende partijen komen samen in hybride leeromgeving

HORTIVEC fungeert als een hybride leeromgeving waar verschillende partijen samenkomen en elkaar versterken. Actieve tuinbouwbedrijven, studenten, innovators en aanbieders van technologieën, de academische wereld, tuinbouwscholen, overheden … Allemaal komen ze samen en krijgen ze de kans om hun ervaringen te delen en mee richting te geven aan de toekomstige modules in het bijzonder en aan de toekomst en de verduurzaming van de tuinbouwsector in het algemeen.

Het project HORTIVEC wordt uitgevoerd met steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling en het Agentschap Innoveren & Ondernemen.

R. Sallaets
Proefstation voor de Groenteteelt, Sint-Katelijne-Waver

Copyright Proeftuinnieuws